

Nr. 107

(Avgjort ved kongelig resolusjon av 31. mars 1967, og foredratt av statsråd Helge Seip).

LANDSKAPSPREDNING AV INNERDALEN AV GNR. 91, BNR. 1 I
SUNNDAL KOMMUNE, NORDMØRE

Etter initiativ av Norsk tindeklubb tok Kommunal- og arbeidsdepartementet høsten 1965 opp arbeidet med en landskapsfredning for Innerdalen, et område på om lag 73 000 da. Formannen i tindeklubben, Arne Hoem, skriver i publikasjonen "Innerdalen bør bli nasjonalpark" bl.a.:

"Innerdalen på Nordmøre lå tidligere i Ålvundeid herred som i dag er slått sammen med Sunndal herred. Dalen ligger 20 km fra industristedet Sunndalsøra og

2 timers biltur fra Kristiansund og Molde og ca. 3 timers biltur fra Trondheim.

Innerdalen er den mest trolske dal av hele Trollheimen, og her finnes de høyeste toppene med 4 tinder over 1 800 meter, og her ligger også de største snebreene.

Den er ofte blitt kalt Norges vakreste dal, og så tidlig som i forrige århundre sammenliknet professor Yngvar Nielsen dalen med Zermatt i Sveits.

I dalen er det to turisthytter: Innerdalshytta, som ble åpnet så tidlig som i 1889 og Renndølsetra med samlet kapasitet på 60 senger, og dalen er en meget viktig del av den vanlige fotturen i Trollheimen. Dalen er i de senere år også blitt sentrum for klatringen i Norge, og her holder Den norske turistforening og Norsk tindeklubb sine klatrekurs."

Innerdalsvatnet i dalens nedre del ligger på 390 m:

o.h. Særlig omkring og nedenfor Innerdalsvatnet finnes en del furuskog, ellers mest lauvskog av fjellskogtype med bjørk, osp og or som dominerende treslag. Alm m.v. forekommer i varme urer med bl.a. gabbro som undergrunnsbergart. Om botaniske forhold for øvrig uttaler professor Nordhagen bl.a.:

"Dette distrikt på Nordmøre har en meget rik flora, dessuten en spesiell interesse fordi enkelte ellers kystbundne plantearter har klart å trenge ganske langt inn i landet i Innerdalen. Den sidedalen som fører fra Innerdalen til Såtbakk-kollens fot er overordentlig interessant fordi vi her har den vestligste forekomst av det merkelige gress Poa arctica var depauperata. Dette gress er bare funnet på noen få steder i Norge syd for Trondheimsfjorden, ingen andre steder."

Det er foretatt en del planting av gran på felter i dalens nedre del.

Den høyere fauna med hjorten som mest karakteristiske art skiller seg ikke spesielt ut. I Innerdalsområdet har det fra gammelt vært en liten villreinstamme. I nyere tid har det i Trollheimstraktene vært tamreindrifter som nå er avviklet, men forvillede, umerkede dyr finnes i ukjent antall. Under påberopelse av eiendomsrett har reinholderne (6-7 stykker) drevet en helårlig riflejakt på all forekommende rein som det hittil ikke har vært mulig å få stoppet.

Vannene er fiskerike, bare ørret forekommer.

Innerdalen utgjør i hovedsaken en eiendom og tilhører gardbruker Øystein Opdøl, Ålvundeid. Opdøl driver setra "Renndølsetra" ved Innerdalsvatnet, der det også drives turisthytte. Innen det foreslåtte fredningsområde er det fast

bosetting på bruket Innerdalen, plass under Opdøl. Brukeren Olav Innerdal driver også en privat turisthytte, "Innerdalshytta". Til bruket fører de siste 4 km bare en eldre kløvvei. I seinere år har "terrengbiler" vært benyttet til transport av forsyninger og bagasje i sommertiden. Fire seterretter har ikke vært benyttet på mange år. Tomter er frasolgt for to privathytter og en "redningshytte" for Norsk tindeklubb.

Kristiansund elektrisitetsverk har søkt om konsesjon for utbygging og regulering av Ulvundvassdraget (Innerdalsvassdraget). Fall- og oppdemningsrettigheter er tidligere ervervet, til Renndalsvatnet og Svarthølsfossen dessuten eiendomsrett. Videre har eieren av fallrettene tinglyst rett til vei, støn, m.v. og fri adgang til anleggene. Sunndal kommunestyre, grunneierne langs vassdraget fra og med Innerdalen til og med utløpet i Ålvundfjorden, Sunndal kommunale friluftsnemnd og Sunndal jordstyre har frarådet konsesjon. Samtlige angir dalens naturskjønnhet og egenart som en av grunnene. Naturvernrådet og Statens Friluftsråd har frarådd at konsesjon blir gitt (brev fra Kommunal- og arbeidsdepartementet til Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen av 19. januar 1966) bl.a. under henvisning til at det her foreligger en aktuell mulighet til å bevare en representativ landskapstype i denne landsdel som ellers ikke er dekket av landsplanen for natur- og nasjonalparker.

Etter forhandlinger med grunneieren Øystein Opdøl, oppsitteren Olav Innerdal og representanter for Sunndal kommune utarbeidet Administrasjonen for friluftsliv og naturvern et forslag til fredningsbestemmelser og økonomisk ordning som ble anbefalt av Naturvernrådet og Statens Friluftsråd i møte henholdsvis 23. og 22. mars 1966. Forslaget sikter i det vesentlige på å bevare dalens nåværende landskapsmessige og kulturelle egenart. Vassdragsreguleringer, bilveibygging og andre tiltak som ville bryte med denne egenart og endre dalens karakter, kan i følge dette forslag ikke tillates, mens tradisjonell utnytting til beite, seterdrift, skogsdrift, jakt, fiske samt drift av de eksisterende turisthytter i hovedsaken skal kunne foregå som før. I forslaget til økonomisk ordning inngår erstatning til grunneieren for verdiforringelse av eiendom kr. 100 000, tilskott til restaurering av kulturhistorisk verdifulle bygninger på

Remndølsetra kr. 10 000 og erstatning til brukeren på Innerdalen kr. 12 000 fordi det ikke blir anledning til å bygge regulær bilvei. Det er videre forutsetningen at Olav Innerdal tilsettes som oppsynsmann etter nærmere avtale. Videre forutsettes at staten sammen med Sunndal kommune bidrar til en enkel utbedring av nåværende kjørevei samt parkeringsplass og garasje der denne begynner med inntil kr. 50 000. De samlede økonomiske forpliktelser for staten etter disse avtaler beløper seg til maksimum kr. 172 000.

Sunndal kommune har samtykket i forslagene til fredningsbestemmelser og økonomisk ordning. Øystein Opdøl har samtykket under forutsetning av gjennomføring allerede nå. Olav Innerdalen har gjort sitt samtykke betinget av en garanti for det fremtidige vedlikehold av veien fra det offentliges side. Seterrettshaverne og hytteeierne har ikke gjort noen innvendinger mot de foreslåtte bestemmelser. Kristiansund elektrisitetsverk har protestert mot en fredning som vil hindre vassdragsregulering og tatt forbehold om eventuell erstatning.

Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen har på forespørsel fra Kommunaldepartementet i brev av 25. november 1966 meddelt at hovedstyret tidligst vil ta standpunkt til konsesjonssøknaden høsten 1967.

Departementet skal bemerke:

Etter de opprinnelige opplegg for planen om landskapsfredning i Innerdalen hadde en forutsatt at avgjørelsen i konsesjonssaken hadde kunnet tas i løpet av 1966 og fredningsplanen fremmes på samme tidspunkt. For at gjennomføringen av fredningen ikke skal trekke urimelig lenge ut i forhold til avtaleforutsetningene fra grunneierens side, har Kommunaldepartementet under de foreliggende omstendigheter i samråd med Industridepartementet funnet å la spørsmålet om vassdragsregulering og de dermed forbundne rettigheter stå åpent inntil søknaden om konsesjon etter vassdragsreguleringsloven skal avgjøres, men at fredningsforslaget for øvrig settes i verk straks.

Etter naturvernloven er det staten som skal dekke erstatningene som følge av en fredning. Det er i loven forutsatt at det kan inngås minnelig avtale om erstatningenes

størrelse. Det er på det rene at fredningsrestriksjonene innebærer en meget betydelig reduksjon i bruks- og omsetningsverdi for Opdøls eiendom, og at eierens tilbud er meget gunstig for staten. Når det gjelder statens andel i utgiftene til istandsetting av vei m.v. anser en disse rimelige ut fra den store verdi det fra et nasjonalt synspunkt har at denne fredning kommer i stand. Det er på det rene at utgiftene kan dekkes under statsbudsjettets kap. 560, post 30 vedrørende statens erverv, båndlegging m.v.

Departementet finner ut fra dette å ville

t i l r å :

I medhold av lov om naturvern av 1. desember 1954, § 1 første ledd, bestemmes at et område på ca. 73 000 dekar i Innerdalen av gar. 91, bnr. 1 tilhørende Øystein Opdøl i Sunndal kommune skal i samsvar med bestemmelsen i nevnte lov og i de forskrifter som er fastsatt i vedlagte utkast være fredet.

Jnr. 529/67 PL
Hu/MS

B. 153-651

LANDSKAPSFREDNING I INNERDALEN

1. I medhold av lov om naturvern av 1. desember 1954, § 1 første ledd, er det ved kongelig resolusjon av 31. mars 1967 bestemt at et område på ca. 73 000 dekar i Innerdalen av gnr. 91, bnr. 1 tilhørende Øystein Opdøl i Sunndal kommune skal være fredet i samsvar med disse forskrifter. Det fredede område har i store trekk denne begrensning:

Vestgrensen går fra Jutulgubben over Grønhaugen, over nederste Svarthølan, langs eiendomsgrensen Nerdal-Opdøl til toppen av Snøfjellet. Derfra austlig og krysser turistlinjen i Bjøråskaret på vannskillet. Grenselinjen fortsetter over sydligste Skjeringsfjell, følger Nordbruna av Grinarann og Slangelifjellet til austhellinga begynner på det sistnevnte. Følger derfra vannskillet mot aust forbi austfoten av Kringelhø og krysser turistlinje Innerdal-Storli på vannskillet Medskaret. Fra Medskaret i Innerdalsporten følger grenselinjen øst- og vestgrensen av Innerdalselvans nedslagsfelt til toppen av Stor-Sommerongnebb vest over Storsalen, krysser Tverådalen på vannskillet, videre over Såtbakken, krysser Giklingdalen ved Lauvtjønnin til sydlige Trolla. Grenselinjen fortsetter nordetter langs høgste Trolla og Skarfjellet og ned til utgangspunktet Jutulgubben.

Den nøyaktige grense blir å oppgå og avmerke i marken. I tilfelle seinere grenseregulering mot naboeiendommer, skal grensen for det fredede område rettes i samsvar med grensereguleringen.

2. Grunneieren skal beholde sine rettigheter med de innskrenkninger som følger av disse forskrifter. Departementet treffer nærmere bestemmelser om tilsyn for fredningsområdet.

Eg. kv. 20.

3. Bruksretter til beite og seterdrift og vedretter til setrer og gjeterbuer skal være som før med de innskrenkninger som følger av disse forskrifter.
4. Jakt og fiske skal kunne foregå etter gjeldende lov og bestemmelser gitt i medhold av lov.

Departementet kan gi regler for fredning av eller innskrenket jakt på enkelte dyrearter innen området etter samråd mellom grunneier, naturverninspektøren og Statens Viltundersøkelser.

5. Skogsdrift skal fortsatt kunne foregå med disse begrensninger:
 - a. Hogst utover det nødvendige tilhusbehovsvirke skal bare skje etter utblinking av naturverninspektøren eller den han gir fullmakt. Kjemisk bekjempelse av lauvskog, høy stubbing ved hogst og rydding, ringbarking av trær på rot og liknende metoder som virker landskapskjemmende er ikke tillatt.
 - b. Ved kultivering skal nyttes stedeagne treslag.
 - c. Hule og tørre trær som er egnet som botrær for fugl, skal spares.
6. Med de unntak som følger av punkt 3 og 5 skal plantelivet i området være fredet. Bærplukking skal likevel være tillatt.
7. Bygging av bilveier eller andre anlegg for motorisert trafikk, herunder skiheiser o.l., må ikke foregå innen området. Nødvendig utbedring av den eldre kløvvei Nerdal- Innerdalshytta slik at den kan trafikkeres med jeep e.l., skal likevel være tillatt. Veien holdes stengt med bom ved Nerdal.
8. Oppmerking av nye turistruter, bygging av klopper, veivisere og oppslag skal være godkjent på forhånd av naturverninspektøren. Varder må settes så lite skjemmende som mulig.

9. Med disse unntak er det ikke tillatt å føre opp bygninger av noe slag:
- a. Nybygg og utvidelse av husvær på Renndølssetra og Innerdalen gård.
 - b. Nåværende turisthytter kan istandsettes og utvides. Nybygg skal være begrenset til området for nåværende bebyggelse:
For Renndølssetra mellom de to armer av Renndøla, for Innerdalshytta til innmarken. Plassering og utforming skal skje under hensyn til landskap og miljø og godkjennes av departementet etter samråd med Den Norske Turistforening.
10. Det er ikke tillatt å drive grubedrift, steinbrudd, grus- eller sandtak e.l. Mindre tiltak i vassdragene til opphjelp av fiske er tillatt med samtykke av naturverninspektøren. Telegraf-, kraft- og telefonledninger, taubaner o.l. må ikke legges i fredningsområdet. Unntatt fra forbudet er kraft- og telefonlinje til Renndølssetra og Innerdalshytta.
11. Trafikk med motoriserte fremkomstmidler så som personbiler, busser, snøgående kjøretøyer, motordrevne båter og luftfartøy skal være forbudt. Unntatt fra forbudet er transport av forsyninger, utstyr og husdyr i forbindelse med bosettingen, seterbruket og driften av de to turisthytter, samt politi- og ambulansetjeneste. Unntaket gjelder også transport av personer som er bosatt på Innerdalshytta eller som har fast tilknytting til driften av turisthyttene eller seterbruket.
12. Nye plante- eller dyrearter må ikke innføres i fredningsområdet.

13. Spørsmål om regulering av vassdrag i fredningsområdet og om oppføring av bygninger og anlegg av vei, sten- og grustak m.v. i forbindelse med slik regulering forutsettes avgjort ved behandlingen av søknader etter vassdragsreguleringsloven om konsekvenser til slik virksomhet.

For tinglysinga kr. 20. -

Innført i dagboka ved

Nordmøre sorenskriverembete

med nr. 945 den 24/4 1967.

Innført i grunnboka på gnr. 91, lrr. 1.

W. Paulsen
blm.